

JAK NAGRYWAĆ RELACJE?

Większość z nas nie może dzisiaj wybrać się na podwieczorek do dziadków lub zjeść razem niedzielnego obiadu. Może jednak ta rozłąka zmotywuje Was do tego, by – gdy będzie to już bezpieczne – spotkać się dziadkami lub innymi osobami z Waszego otoczenia, wysłuchać i nagrać ich opowieść? Jeśli tak – możecie już zacząć przygotowania!

OD CZEGO ZACZAĆ?

- Wybierz osobę, z którą chcesz porozmawiać. Zastanów się, czego chciałbyś się dowiedzieć.
- Zapytaj ją, czy zgadza się na nagranie Waszej rozmowy. Pamiętaj, że Twój rozmówca zawsze może poprosić o usunięcie nagrania lub jego części.
- Umów się na spotkanie. Pamiętaj, aby zarezerwować więcej czasu i uprzedzić rozmówcę o długości spotkania. Nagrane wspomnienia jednej osoby trwają zwykle kilka godzin.

CZEGO POTRZEBUJESZ?

- Urządzenia, za pomocą którego nagrasz Waszą rozmowę np. dyktafon lub telefon (sprawdź, czy na pewno działa, pamiętaj o ustawieniu wysokiej jakości).
- Cichego miejsca, gdzie nic nie będzie zakłócać Waszej rozmowy.

JAK PRZEPROWADZIĆ ROZMOWĘ?

- Wasza rozmowa powinna mieć dwie części. Na początku poproś, aby Twój rozmówca krótko się przedstawił – kiedy i gdzie się urodził, powiedział kilka słów o sobie. Następnie poproś, aby rozpoczął swoją opowieść. Jeżeli będzie taka potrzeba, zaproponuj temat.
- W drugiej części jest czas na Twoje pytania – np. dotyczące tematów, które szczególnie zainteresowały Cię w opowieści.
- Bądź aktywnym słuchaczem! Pokaż rozmówcy, że go słuchasz – wyraż to mimiką i gestykulacją, ale nie potakuj, aby nie zagłuszyć nagrania.
- Staraj się nie przerywać opowieści pytaniami – zadaj je na końcu.
- Nawet jeżeli opowieść nie jest chronologiczna lub pojawiają się w niej nieścisłości (np. błędna data), staraj się nie poprawiać swojego rozmówcy. Ważne jest to, jak świadek zapamiętał wydarzenia, o których opowiada.
- Na koniec rozmowy warto poprosić o pokazanie starych zdjęć i rodzinnych pamiątek. Poproś o możliwość zrobienia im zdjęć.
- Jeżeli nagrywałeś tylko głos, poproś o możliwość wykonania zdjęcia portretowego rozmówcy, które można będzie załączyć do nagrania.

PROPOZYCJE ZAGADNIENI, O KTÓRYCH MOŻECIE POROZMAWIAĆ:

- dzieciństwo, rodzice, rodzeństwo, dziadkowie
- zabawy, czas wolny, zwierzęta domowe
- szkoła, nauczyciele, ulubione przedmioty w szkole, koledzy i koleżanki, dalsza edukacja, studia, praca
- wyjazdy na wakacje
- dzień wybuchu wojny, losy rodziny w czasie okupacji i zaraz po wojnie
- poznanie żony/męża,
- życie codzienne w PRL (zakupy, wyjazdy na wakacje)
- przełomowe wydarzenia w PRL (Czerwiec `56, Marzec `68, Grudzień `70, Czerwiec `76, Sierpień `80, stan wojenny, przełom 1989 roku itp.)

CHCESZ DOWIEDZIEĆ SIĘ WIĘCEJ?

Zajrzyj na portal relacjebiograficzne.pl, gdzie pracownicy Archiwum Historii Mówionej szczegółowo opisali, czym jest historia mówiona i jak ją archiwizować:

<https://relacjebiograficzne.pl/1-aktualnosci/5-warsztaty>

